

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

הוראות

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון: סיפור קצר
פרק שני: דרמה
פרק שלישי: רומאן ונובלה
פרק רביעי: שירה (שירת ימי הביניים, שירת חיים נחמן ביאליק, שירת לאה גולדברג, שירת רחל)
מארבעת הפרקים יש לבחור בשלושה פרקים ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק – $33\frac{1}{3}$ נקודות).
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי
(2) רשימת יצירות
- ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לרשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרתם להשיב עליה.
(2) שימו לב לכתב, לכתוב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.
(3) אין להדגים באמצעות אותה היצירה בכמה תשובות.
(4) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.
לנבחנים אקסטריניים ולנבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – סיפור קצר

אם בחרתם בפרק זה ענו על שתיים מן השאלות 1–3 (לכל שאלה – $16\frac{2}{3}$ נקודות).
אין להדגים באמצעות אותה היצירה בכמה תשובות.

שימו לב: על שאלות 1–2 אפשר לענות גם על פי הסיפור "חג מולד אחד" מאת טרומן קפוטה.

1. בחרו בסיפור קצר שיש בו תיאורים של טבע או תיאורים של סביבה או תיאורים של חפצים. הציגו שני תיאורים כאלה מן הסיפור, והסבירו מה מוסיף כל אחד מהם להבנת הסיפור.
2. בחרו בסיפור קצר שבו הדמות המרכזית מגלה דבר חדש על עצמה או על סביבתה. הסבירו מהו הגילוי, ותארו כיצד הדמות המרכזית מגיעה לגילוי זה.
3. חג מולד אחד / טרומן קפוטה
לפניכם סיום הסיפור "חג מולד אחד". קראו אותו, וענו על שני הסעיפים א–ב שאחריו.
הלכתי עם סוק לדואר וקניתי גלויה בסנט. אותה גלויה קיימת עד היום. היא נמצאה בכספת של אבי כשהוא מת בשנה שעברה. הנה מה שכתבתי לו: שלום אבא אני מקווה שאתה מרגיש טוב אני כן ואני לומד לִדְבֹש באווירון שלי כל כך מהר שבקרוב אני יהיה בשמים אז תסתכל טוב וכן אני אוהב אותך באדי.
א. האם סיום זה הפתיע אתכם או שהיה צפוי? נמקו את דבריכם. ($10\frac{2}{3}$ נקודות)
ב. מה לדעתכם מסמל האווירון בסיפור? הסבירו והדגימו את דבריכם. (6 נקודות)

פרק שני – דרמה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 4-7 ($33\frac{1}{3}$ נקודות).

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"

וטרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

4. הסיום הטרגי בטרגדיה הוא בלתי נמנע.
תארו בקצרה את הסיום בטרגדיה שלמדתם. מה גרם לסיום זה – הגורל, האופי של הגיבור (או הגיבורה) או שילוב של שני הגורמים האלה? הסבירו והדגימו את דבריכם.
5. הטרגדיה שלמדתם נכתבה לפני שנים רבות, אך יש בה נושאים הרלוונטיים גם לימינו.
הציגו נושא אחד כזה, והסבירו את הרלוונטיות שלו לימינו.
- מחזה מודרני** (מן המאה ה-19 או מן המאה ה-20)
6. תארו דמות משנה מן המחזה המודרני שלמדתם, הציגו את היחסים בינה ובין הדמות המרכזית, והסבירו את התפקיד של דמות המשנה במחזה.
7. אילו גורמים (אירועי העבר, הסביבה והאנשים בה, הפעולות, האופי ועוד) מעצבים את החיים ואת הגורל של דמות מרכזית במחזה המודרני שלמדתם? הסבירו והדגימו את דבריכם.

פרק שלישי – רומאן ונובלה

אם בחרתם בפרק זה, ענו על אחת מן השאלות 8–10 ($33\frac{1}{3}$ נקודות).

שימו לב: על שאלות 8–9 אפשר לענות גם על פי הרומאן "1984" מאת ג'ורג' אורוול.

8. האם היצירה (רומאן או נובלה) שלמדתם מסתיימת באופן מעורר תקווה ואמונה או באופן מעציב ואפילו מייאש? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על דוגמאות מן העלילה.
9. תארו דמות מרכזית (או שתי דמויות משנה) ברומאן או בנובלה שלמדתם שעוררה בכם עניין מיוחד, והסבירו מה בדמות (או בדמויות) עורר בכם עניין. הדגימו את דבריכם.
10. 1984 / ג'ורג' אורוול
 לפניכם דיאלוג (דו־שיח) בין וינסטון לבין אובריאן. קראו אותו, וענו על השאלה שאחריו.
 [וינסטון]: "מה אני יכול לעשות?" [...] "מה אני יכול לעשות אם אני רואה מה שלנגד עיניי? שתיים ועוד שתיים הן ארבע."
 [אובריאן]: "לפעמים, וינסטון. לפעמים הן חמש. לפעמים הן שלוש. לפעמים הן גם זה וגם זה בעת ובעונה אחת. עליך להשתדל יותר. לא קל לאדם להיעשות שפוי בדעתו."
 (ג'ורג' אורוול, 1984, 1993, עמ' 201)
- על פי דיאלוג זה, מה מאפיין את המשטר המתואר ברומאן? תארו והסבירו מאפיינים נוספים של משטר זה, כפי שהם באים לידי ביטוי בעלילת הרומאן.

פרק רביעי – שירה

(שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת לאה גולדברג, שירת רחל)

אם בחרתם בפרק זה, ענו על שתיים מן השאלות 11–24 (לכל שאלה – $16\frac{2}{3}$ נקודות).

שירת ימי הביניים

11. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

לבי במזרח / יהודה הלוי

לבי במזרח ואנכי בסוף מערב – / איך אטעמה את אשר אכל ואיך יערב?
 איכה אשלים נדרי ואסרי, בעוד / ציון בחבל אדום ואני בכבל ערב?
 יקל בעיני עזב כל טוב ספרד, כמו / יקר בעיני ראות עפרות דביר נחרב!

מהי החוויה המתוארת בשיר זה? הסבירו כיצד הניגודים בשיר מסייעים למשורר לבטא את החוויה.

12. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

יפה נוף / יהודה הלוי

יפה נוף, משוש תבל, קריה למלך רב, / לך נכספה נפשי מפאתי מערב!
 המון רחמי נכמר כי אזכרה קדם, / כבודך אשר גלה ונוף אשר חרב.
 ומי יתגני על כנפי נשרים, עד / ארוה בדמעתי עפרך ויתערב!
 דרשתיך, ואם מלפך אין בך ואם במקום / צרי גלעדך – נחש שרף וגם עקרב.
 הלא את אבניך אחונן ואשקם / וטעם רגביך לפי מדבש יערב!

תארו את היחס של המשורר לציון ההרוסה, והסבירו דרך עיצוב אחת המסייעת לו לבטא יחס זה.

13. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

הבא מבול / יהודה הלוי

הבא מבול ושם תבל חרבה? / ואין לראות פני ארץ חרבה,
 ואין אדם ואין חיה ואין עוף - / הסף הכל ושכבו מעצבה?
 ובראות הר ושוחה לי מנוחה, / וארץ הערבה לי ערבה.
 ואשגיח לכל עבר - ואין כל, / אבל מים ושמים ותבה,
 ולויתן בהרתיחו מצולה, / ואחשב כי תהום יחשב לשיבה. 5
 ולב הים יכחש באניה, / פאלו היא ביד הים גנבה!
 וים יזעף - ונפשי תעלז, כי / אלי מקדש אלהיה קרבה.

בחרו מן השיר בשני אמצעים אומנותיים, והסבירו כיצד כל אחד מן האמצעים שבחרתם תורם לביטוי מצבו של המשורר.

שירת חיים נחמן ביאליק

14. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

הכניסיני תחת כנפך / חיים נחמן ביאליק

- בית 1
הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קונ־תפלותי הנדחות.
- בית 2
ובעת רחמים, בִּין־השמשות,
שחי ואגל לך סוד יסורי:
אומרים, יש בעולם געורים –
היכן געורי?
- בית 3
ועוד רז אַחַד לך אַתְּוֹדָה:
נפשי נשֶׁרְפָה בְּלִהְבָה;
אומרים, אֶהְבֶּה יֵשׁ בְּעוֹלָם –
מֵה־זֹאת אֶהְבֶּה?
- בית 4
הכוכבים רמו אותי,
הָיָה חֲלוֹם – אַךְ גַּם הוּא עָבַר;
עֲתָה אֵין לִי כְּלוּם בְּעוֹלָם –
אֵין לִי דָבָר.
- בית 5
הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קונ־תפלותי הנדחות.

בשיר זה האכזבה שהמשורר מביע נעשית קשה יותר ויותר.

הסבירו והדגימו קביעה זו על פי בתים 2–4 בשיר.

15. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

צפרת / חיים נחמן ביאליק

<p>בית 4</p> <p>והנה נקלעה צפרת כפרח בקצה
שער מחלפתך המפזזה על-המחגרת,
וכמו רמזה לי: בחור, קום שקה-לה, ודמה
אלי הצפרת!
אולם את – ההרגשת בצפרת ובי?
ההרגשת, כי גם-נפשי נתונה בשבי,
ומפרפרת ותלוואה, ומצפה לישועה
במחלפתך הקלועה?</p>	<p>בית 1</p> <p>כל-העולם טובע באור ובשיר,
אוצרות חיים לא-שערותים מסביב מתרחשים,
ובמשעל הנמתח בין יער וניר
שנינו הולכים ומחשים.
אנו הולכים והולכים, לשבילנו אין קץ,
אפפוננו שבלים, כתרוננו צפרות,
ובחניתות של-זהב יפגענו כל-עץ
ובצאלי צמרות.</p>
<p>בית 5</p> <p>ובעיניך שוב אציץ ואבקש שם תשובה –
וכבתחלה הן צנועות, שתי יוגי החן;
מה-לי צניעות עיניך – ומחלפתך משובה,
היא אומרת לי: הן!
מהרי, מהרי, אחותי, נבואה היערה,
תחת חפת אשך לך כל-נפשי אפיקה,
ואת-כל-אהבתי התלויה בשערה
נמית שנינו בנשיקה.</p>	<p>בית 2</p> <p>הדמות כרוב אם עב קלה ברום עולם רפרפה?
אך גם-היא חיש הפליגה למדינת הים –
ואת-הרהורי הטוהור כמוה ורם
נשאה עמה לנצח על-כתפה.
ושוב זהר רקיע, ושוב תכלת בלי-סוף,
את הולכת בראש ואני כרוך אחריך,
ובקמותיו המלאות השתרע הנוף,
והכל בהיר בו כמו בעיניך.</p>
<p>בית 3</p> <p>רגע אחד לי נדמה: ביער הלז,
המאפיל ומשיב צנתו עלינו,
גנוז מטמון מסתרים, המשמר מאז
ומעולם לשנינו –
פתאם רחפה הקמה – ומפה אלי-פה
עבר רטט קרנים על-פני האוקינוס.
הו, מי השליג עלינו – ובשפע כזה,
חיל צפרות לבנות?</p>	

פרשו את בית 4 בשיר (המתחיל במילים "והנה נקלעה צפרת"), והסבירו כיצד המתואר בבית זה משקף את הרגשות של המשורר, כפי שהם באים לידי ביטוי בשיר כולו.
הדגימו את דבריכם.

16. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

<p>הם האיים הרחוקים, העולמות הגבוהים זו בחלומות ראינום; שעשוננו לגרים תחת כלהשמים, וחיינו – לגיהנם.</p> <p>המה אייזהב זו צמאנו אליהם כאל ארץ מולדת; שפליכוכבי הליל רמזו לנו עליהם באור קרן רועדת.</p> <p>ועליהם נשארנו בלי רע ועמית כשני פרחים בציה; כשני אבדים המבקשים אבדה עולמית עלפני ארץ נכריה.</p>	<p>עם דמדומי החמה אל החלון נאגשי ועלי התרפקי, לפתי היטב צנארי, שימי ראשך על ראשי – וכה עמי תדבקי.</p> <p>ומחשקים ודבקים, אליהזהר הנורא דומם נשא עינינו; ושלחנו לחפשי עלפני ימי האורה כלהרהורי לבנו.</p> <p>והתנשאו למרום ביעף שוקק פיונים, ובפרחק פליגו, יאבדו; ועלפני רכסי ארגמן, אייזהר אדמונים, ביעף דומם ירדו.</p>
--	--

הסבירו והדגימו כיצד תקווה וייאוש משולבים זה בזה בשיר.

שירת לאה גולדברג

17. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

האַמְנָם עוֹד יְבוֹאוּ יָמִים בְּסִלְיָהָ וּבַחֲסֹד / לאה גולדברג

האַמְנָם עוֹד יְבוֹאוּ יָמִים בְּסִלְיָהָ וּבַחֲסֹד,
וְתִלְכִי בַשָּׂדֶה, וְתִלְכִי בּוֹ פְּהֶלֶף הַתָּם,
וּמְחֹשׁוֹף כַּף־רִגְלָךְ יִלְטֹף בְּעֵלֵי הָאֶסְפָּסָת,
אוֹ שְׁלִפְי־שִׁבְלִים יִדְקְרוּךְ וְתִמְתַּק דְּקִירָתָם.

אוֹ מָטָר יִשְׁיגְךָ בְּעֵדַת טְפוֹתָיו הַדּוֹפְקָת
עַל כְּתַפְיָךְ, חֲזָף, צְוֹאֲרֶךְ, וְרֹאשְׁךָ רַעְנָן.
וְתִלְכִי בַשָּׂדֶה הָרֵטֵב וְיִרְחֵב בְּךָ הַשֶּׁקֶט
כְּאוֹר בְּשׁוּלֵי הָעָנָן.

וְנִשְׁמַתְּ אֶת רִיחוֹ שֶׁל הַתְּלָם נָשִׁם וְרָגַע,
וְרֹאית אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בְּרֹאֵי־הַשְּׁלוּלִית הַזֶּהָב,
וּפְשׁוּטִים הַדְּבָרִים וְחַיִּים, וּמְתָר בָּם לְנִגְעַ,
וּמְתָר, וּמְתָר לְאַהֵב.

אֶת תִּלְכִי בַשָּׂדֶה. לְבַדְךָ. לֹא נִצְרָבֶת בְּלֶהֱט
הַשְּׂרָפוֹת, בְּדַרְכִים שְׁסֻמְרוּ מְאִימָה וּמִדָּם.
וּבֵי־שֶׁרֶלֶב שׁוֹב תְּהִי עֲנֹה וְנִכְנַעַת
כְּאֶחָד הַדְּשָׁאִים, כְּאֶחָד הָאֲדָם.

הסבירו את התפקיד של הטבע בשיר זה. הדגימו את דבריכם.

18. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

אָרְן / לאה גולדברג

כָּאן לֹא אֶשְׁמַע אֶת קוֹל הַקּוֹקֵיָה.
כָּאן לֹא יִחַבֵּשׁ הָעֵץ מְצַנֶּפֶת שְׁלֵג,
אֲבָל בְּצֵל הָאֲרָנִים הָאֵלֶּה
כֹּל יִלְדוּתִי שְׁקֵמָה לְתַחִיָּה.

צִלְצוֹל הַמְּחֻטִּים: הִיָּה הִיָּה ---
אֶקְרָא מוֹלְדֹת לְמֶרְחֵב־הַשְּׁלֵג,
לְקֶרַח יִרְקָרֵק כּוֹבֵל־הַפֶּלֶג,
לְלִשׁוֹן הַשִּׁיר בְּאֶרֶץ נִכְרֵיָה.

אוּלֵי רַק צְפִירֵי־מַסַּע יוֹדְעוֹת -
כְּשֶׁהֵן תְּלוּיוֹת בֵּין אֶרֶץ וְשָׁמַיִם -
אֵת זֶה הַכָּאֵב שֶׁל שְׁתֵּי הַמוֹלְדוֹת.

אֲתֶכֶם אֲנִי נִשְׁתַּלְחִי פְּעַמִּים,
אֲתֶכֶם אֲנִי צְמַחְתִּי, אֲרָנִים,
וְשָׂרְשֵׁי בְּשָׂנֵי גוֹפִים שׁוֹנִים.

הסבירו והדגימו את היחס של המשוררת אל המקום שנולדה בו.

בתשובתכם הסבירו גם דרך עיצוב אחת המבטאת יחס זה.

19. לפניכם סונט ב, מתוך מחזור הסונטים: "שירי אהבה מספר עתיק" מאת לאה גולדברג, המתחיל במילים "ולא היה בינינו אלא זהר". קראו אותו, וענו על השאלה שאחריו.

בית 1
 וְלֹא הָיָה בֵּינֵינוּ אֶלָּא זֶהַר
 עָנֹו שֶׁל הַשְּׁפָמָה בְּרַחוּב כְּפָרִי
 וְלִבְלוּבוֹ שֶׁל גֹּן בְּטָרָם פָּרִי
 בְּלִבָּן תִּפְרָחְתוּ יַפְתֵּי־הַתְּאֵר.

בית 2
 וּמָה מְאֹד צָחֲקָתְךָ בְּאִמְרֵי
 כִּי אֵל הַשַּׁחַר הָעֵנֵג כְּנֹרֵד
 אֶקְרַב וְאֶקְטָפְנֹו לְמִזְכָּרְת
 וְאֶשְׁמְרֵנּוּ בֵּין דְּפֵי סִפְרֵי.

בית 3
 אֵת זְרוּעֶךָ נְשֹׂאתִי, הַתִּזְכֹּר?
 וְהַנִּידוֹת אֵט עֲנֵף תְּפוּחָה,
 וְעַל רֵאשֵׁי יָרֵד מְטָר צָחַר.

בית 4
 מְאַחֲזֵרִי גִבְךָ הַכֶּפֶר גַּעוּר,
 הַחֲלוּנוֹת נִצְטַלְצְלוּ עִם רוּחַ –
 וְלֹא הָיָה בֵּינֵינוּ אֶלָּא אוֹר.

על פי שניים מן הבתים בשיר, הסבירו את נקודת המבט של המשוררת על הקשר בינה ובין האהוב שלה.

20. קראו את מחזור השירים א-ג, וענו על השאלה שאחריו.

הסתכלות בדבורה / לאה גולדברג

א	ב
ברבוע חלון מואר -	בשמש היא היתה עלה זהב נופל,
על שמשה, מבחוץ,	בפרח היא היתה טפה של דבש אפל,
צללית של דבורה	ואגל טל בנחיל של כוכבים -
כמעט אין לראות את כנפיה.	ופה היא צל.
הפוכה.	מלה אחת של שיר בנחיל המצלצל,
גוף צר.	בשורת רצון נמרץ בתוך שרב עצל,
שש רגלים דקות -	תנועת האור באפר דמדומים -
בגלוי עירם,	ופה היא צל.
באיום מכער	
זוחלת דבורה.	ג
איך נכתיר אותה בדברי שירה?	מדבשך? מי יזכר את דבשך?
איך נשיר ומה?	הוא שם, הרחק, בפגרת.
יבוא ילד קטן ויאמר:	כאן, בשמשה מוארה, גופך, ראשך -
המלכה עירמה.	קלך עקץ, שנאה אין-אונים עלובה ועורת.
	הפחד הורג.
	השמרי לנפשך.

הסבירו את התרומה של שיר ג לבניית המשמעות של מחזור השירים "הסתכלות בדבורה". הדגימו את דבריכם.

שירת רחל

21. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

רק על עצמי / רחל

רק על עצמי לספר ידעתי.
צר עולמי כעולם נמלה,
גם משאי עמסתי כמוה
רב וכבד מכתפי הדלה.

גם את דרכי - כדרכה אל צמרת -
דרך מכאוב ודרך עמל,
יד ענקים זדונה ובוטחת,
יד מתבדחת שמה לאל.

כל ארחותי הליז והדמייע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

הסבירו את הניגוד בין שתי השורות הפותחות את השיר ובין שתי השורות המסיימות אותו.
הדגימו את דבריכם.

22. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

פְּגִישָׁה, חֲצִי פְּגִישָׁה / רחל

פְּגִישָׁה, חֲצִי פְּגִישָׁה, מִבֵּט אֶחָד מְהִיר,
קִטְעֵי נִבְיִים סְתוּמִים – זֶה דִּי...
וְשׁוֹב הַצִּיף הַכֹּל, וְשׁוֹב הַכֹּל הַסְּעִיר
מִשְׁבֵּר הָאֶשֶׁר וְהַדִּוִּי.

אֵף סֶכֶר שְׂכָחָה – בְּגִיתִי לִי מִגֵּן –
הִנֵּה הִיא כְּלֹא הִיא.
וְעַל בְּרִכֵּי אֶכְרַע עַל שְׂפַת אֶגֶם סוּאֵן
לְשִׁתוֹת מְמַנּוּ לְרוּיָה!

בשיר זה המשוררת מתארת שינוי שקל בה.

מהו השינוי שהמשוררת מתארת בשיר? הסבירו והדגימו את התרומה של מוטיב המים לעיצוב שינוי זה.

23. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

מיכל / רחל

ותִּאָהֵב מיכל בַּת שְׂאוֹל אֶת דָּוִד... וַתִּבְּזוּ לוֹ בְּלִבָּהּ
(שמואל א, י"ח, כ'; שמואל ב, ר', ט"ז)

מיכל, אַחֲוֹת רְחוּקָה! לֹא נִתַּק חוּט הַדּוֹרוֹת,
לֹא שָׁלְטוּ בְּכַרְמֶךָ הַנוֹגָה חֲרָלֵי הַזָּמָן,
עַל פְּתִנֹת מְשִׁיבַי לֹא דָהוּ פְּסִי אַרְגָּמָן
וְצִלְצוֹל אֲצַעְדוֹת זְהַבְךָ עוֹד הָאֵזֶן תִּקְלֹט.

לֹא אַחַת רְאִיתִיךָ נֹצֵבֶת לַיָּד הָאֲשֻׁנָּב,
בְּעֵינֶיךָ הִיפָּה מְהוּלִים גְּאֹנָה וְרֵף;
מיכל, אַחֲוֹת רְחוּקָה, אֲנִי עֲצוּבָה כְּמוֹךָ,
כְּמוֹךָ נְדוּגוֹתַי לְבוֹז לְאִשְׁרֵי אֹהֵב.

בשיר זה המשוררת מבטאת קרבה גדולה אל מיכל בת שאול.
הסבירו והדגימו כיצד קרבה זו באה לידי ביטוי בשיר כולו.

24. קראו את השיר, וענו על השאלה שאחריו.

בְּאֶחָד גִּלְגּוּלֵי / רחל

הֶהָיִיתִי חָיָה בֵּין חַיּוֹת הַשָּׂדֶה
בְּיָמִים רְחוּקִים, בְּאֶחָד גִּלְגּוּלֵי?
וּמֵאֵז לִי קִרְבַּת הָאָחוֹת לְחַי
וְאִמַּת הָאָדָם הַרוֹדֶה?

אֶפְרַת הַנוֹצָה וְחֶסֶרֶת הַמָּגֵן
גִּלְגָּלֵה־פְּרָפְרָה בִּי נִשְׁמַת צְפוּר?
מְנַגֶּנֶה עֲגֻמוּמִית, אֶהֱבַת הַדְּרוֹר –
הֵן מְמֹנָה, מְמֹנָה שְׂתִיָּהן.

וְאוּלַי בְּגִלְגּוּל הַרְחוּק־קָדוּם
הָיִיתִי גְבַעֲלֵ־עֵשָׂבִים יִרְקָק?
וְלָכוּ בְּאִמִּי־אֲדָמָה אֲדָבָק,
וּמְנוּחֵי בְחִיקָה הַשְּׁחוּם.

כיצד בא לידי ביטוי בשיר זה הקשר בין המשוררת ובין בעלי החיים והצמחים? הסבירו והדגימו את דבריכם.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך